

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	ILLES BALEARS
Municipi	PALMA
Direcció	
Edifici	Catedral de Mallorca

Campanes desaparegudes

Nom	Na Tèrcia, (desapareguda)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 90 Vora Altura del bronze Pes aproximat (en quilos)422 kg
Fonedor	
Any fosa	1312
Descripció	M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA indiquen que data del pontificat del bisbe Villanova i que l'epigrafia és "ANNO DOMINI 1312. JESUS NAZARENUS REX JUDEORUM". No sembla massa probable que la data sigui escrita en números, ja que en aquell moment haurien d'escriure en numeració romana.
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	La campana esquerdada fou substituïda per una campana nova en 1991.
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.

Propostes	<p>Cal recuperar la campana, ubicada segons sembla en el magatzem d'un fonedor de campanes, i ha de ser soldada per recuperar la sonoritat original.</p> <p>La campana ha de ser igualment soldada per reomplir el buit produït pel toc del batall en el bronze al llarg dels segles. Aquesta operació ha de ser duta a termini per una empresa especialitzada en soldadura, com LACHENMEYER d'Alemanya.</p> <p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>En el cas que fos impossible la seva recuperació, cal encarregar a l'empresa EIJSBOUTS d'Holanda, l'única amb tecnologia, coneixements i experiència per fer-la, per que realitzi una campana del mateix perfil que les altres quatre gòtiques i harmonitzada amb elles, per recuperar la sonoritat de la campana desapareguda.</p> <p>En tot cas aquesta campana, tant si és l'antiga restaurada com la rèplica acústica, substituirà a la fosa en 1991, que no forma part del conjunt.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	BERNAT i ROCA, Margalida; GONZÁLEZ GOZALO, Elvira; SERRA i BARCELÓ, Jaume
Data	1986

Campanes actuals

Nom	Campana d'eixida de missa
Localització	Altar Major
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 18 Vora Altura del bronze Pes aproximat (en quilos)3 kg
Fonedor	
Any fosa	
Descripció	Senzilla campana medieval amb tres cordons, segurament del segle XIII
Fotos	2
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Campana de senyals (1)
Localització	Espadanya
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 33 Vora 4,5 Altura del bronze 23 Pes aproximat (en quilos)21 kg
Fonedor	
Any fosa	1800ca
Descripció	Anepígrafa
Fotos	13
Tocs	
Conservació, manteniment	Els cargols dels tirants de ferro tenen forma exagonal; per tant són del segle XX. Una espessa capa de brutícia ompli la campana, de manera que no es pot documentar en certesa el nombre de cordons, tot i que és utilitzada cada dia.
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	12-03-2009

Nom	Campana de senyals (2)
Localització	Espadanya
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 42 Vora 4,5 Altura del bronze 42 Pes aproximat (en quilos)43 kg
Fonedor	
Any fosa	1315ca
Descripció	
Fotos	28
Tocs	No es toca
Conservació, manteniment	Els cargols dels tirants de ferro tenen forma exagonal; per tant són del segle XIX. Té una esquerdada en el medi sense extensió ni cap a dalt ni cap a baix, que afecta una mica la seva sonoritat. De les set anses originals en falten dues, des de fa molt de temps. La campana està extremadament bruta.
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	12-03-2009

Nom	Tintinnabulum (0)
Localització	Sagristia
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 15 Vora Altura del bronze 30 Pes aproximat (en quilos)2 kg
Fonedor	

Any fosa	1910ca
Descripció	Tintinnabulum dissenyat per GAUDI
Fotos	2
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Prima (1)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 75 Vora 8 Altura del bronze 70 Pes aproximat (en quilos)244 kg
Fonedor	
Any fosa	1312
Descripció	<p>M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA indiquen que data del pontificat del bisbe Villanova i que l'epigrafia és "ANNO DOMINI 1312. JESUS NAZARENUS REX JUDEORUM".</p> <p>No sembla massa probable que la data sigui escrita en números, ja que en aquell moment haurien d'escriure en numeració romana. També haurien escrit la frase llatina com "IESUS NAZARENUS REX IUDAEORUM", que pot traduir-se com JESÚS EL NATZARÈ, EL REI DELS JUEUS.</p> <p>No obstant, el text, escrit en dues línies, és impossible de documentar per la brutícia que cobreix la campana.</p>
Fotos	28
Tocs	Campana voltejada i també ventada
Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "PRIMA".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana, superant en alguns llocs com les anses els 2 mil·límetres. La brutícia no sols impedeix la documentació de l'epigrafia, pràcticament il·legible, sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància. El desgast degut al batall és notable, augmentat en temps recents per la modificació del sistema de toc, per la utilització més prologada de la campana (degut a l'absència d'esforç que significa tocar-la) així com per un defectuós lligat del batall, que percudeix en una ampla zona de la boca.</p> <p>Igualment, el batall pica massa alt, amb perill de trencament de la campana. El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.

Propostes	<p>La campana ha de ser soldada per reomplir el buit produït pel toc del batall en el bronze al llarg dels segles. Aquesta operació ha de ser duta a termini per una empresa especialitzada en soldadura, com LACHENMEYER d'Alemanya.</p> <p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Picarol (2)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 76 Vora 8 Altura del bronze 65 Pes aproximat (en quilos)254 kg
Fonedor	
Any fosa	1312
Descripció	<p>M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA no citen aquesta campana més que en una relació genèrica, sense descriure les seves característiques.</p> <p>No obstant, el text, escrit en dues línies, és impossible de documentar per la brutícia que cobreix la campana.</p>
Fotos	31
Tocs	Campana voltejada i també ventada
Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "PICAROL".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana, superant en alguns llocs com les anses els 2 mil·límetres. La brutícia no sols impedeix la documentació de l'epigrafia, pràcticament il·legible, sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància.</p> <p>El desgast degut al batall és notable, augmentat en temps recents per la modificació del sistema de toc, per la utilització més prologada de la campana (degut a l'absència d'esforç que significa tocar-la) així com per un defectuós lligat del batall, que percudeix en una ampla zona de la boca.</p> <p>Igualment, el batall pica massa alt, amb perill de trencament de la campana.</p> <p>El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.

Propostes	<p>La campana ha de ser soldada per reomplir el buit produït pel toc del batall en el bronze al llarg dels segles. Aquesta operació ha de ser duta a termini per una empresa especialitzada en soldadura, com LACHENMEYER d'Alemanya.</p> <p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Tèrcia (3)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 90 Vora Altura del bronze 70 Pes aproximat (en quilos)422 kg
Fonedor	MANCLÚS, SALVADOR
Any fosa	1991
Descripció	<p>La campana, de factura industrial, porta diverses decoracions i textos en el mig. En la part exterior una creu. A la dreta està la marca de fàbrica, ovalada "FUNDICION / DE / SALVADOR MANCLUS / C. INDUSTRIA, 27 / VALENCIA" on "C." és l'abreviatura de "CALLE".</p> <p>En la part interior posa "ANNO DOMINI 1312 / IESUS NAZARENUS REX IUDAEORUM / ANNO DOMINI 1991 / CAPITULI CURA ET PIETATE FUNDITUS RENOVATA DESURGO" que suposadament reproduïx la inscripció de la campana anterior, tot i que en 1312 no indicaven la data amb xifres sinó amb la numeració romana, probablement "MCCCXII" o millor "M° CCC° X° II°" per indicar el numeral. A continuació inclouen una inscripció que segons M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA estaria escrita en la campana, però que és també poc habitual en les epigrafies del segle XIV, afegint després la data i els impulsors de la refosa. Es podria traduir com L'ANY DEL SENYOR 1312. JESÚS EL NATZARÈ EL REI DELS JUEUS. RESSORGEIXO RENOVADA I REFOSA L'ANY 1991 PER LA DEVOCIÓ I A CÀRREC DE CAPÍTOL</p> <p>A l'esquerra hi ha un Cor de Jesús.</p> <p>La campana està també decorada amb anses en forma de carasses.</p>
Fotos	35
Tocs	Campana voltejada i també ventada

Conservació, manteniment	En el jou posa "TERCIA". El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	Aquesta campana és, dins les produccions de SALVADOR MANCLÚS, una de les millor foses. No obstant no reproduïx ni la sonoritat de la campana substituïda, ni les decoracions, ni l'epigrafi. En conseqüència caldria donar-li tot un altre ús, fora del conjunt original de les campanes de la Seu. Potser la millor manera d'usar la campana fora utilitzar-la com campana del rellotge, per al toc dels quarts, o fins i tot de les hores, i fent servir de campana de quarts la petita dipositada a la sala intermèdia. Com es tracta de campanes relativament menors, el so produït no hauria de causar molèsties.
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Matines (4)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 93 Vora 9 Altura del bronze 85 Pes aproximat (en quilos)466 kg
Fonedor	
Any fosa	1312
Descripció	M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA indiquen que fou deixada als dominics en 1823. segurament degut als aldarulls que provoca el Trienni Lliberal i que porta la inscripció "AVE MARIA, GRATIA PLENA, DOMINUS TECUM ANNO DOMINI 1312" No sembla massa probable que la data sigui escrita en números, ja que en aquell moment haurien d'escriure en numeració romana. L'oració pot traduir-se com ET SALUDO MARIA, LA PLENA DE GRÀCIA, EL SENYOR ÉS AMB TU que és una variant de la salutació angèlica a Maria en Lc 1:28, on escriuen "AVE, GRATIA PLENA, DOMINUS TECUM" La inclusió del nom de Maria, que en el relat evangèlic figura en el versicle anterior, és habitual en aquests textos. No obstant, el text, escrit en dues línies, és impossible de documentar per la brutícia que cobreix la campana.
Fotos	22
Tocs	Campana voltejada i també ventada

Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "MATINES".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana, superant en alguns llocs com les anses els 2 mil·límetres. La brutícia no sols impedeix la documentació de l'epigrafia, pràcticament il·legible, sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància. El desgast degut al batall és notable, augmentat en temps recents per la modificació del sistema de toc, per la utilització més prologada de la campana (degut a l'absència d'esforç que significa tocar-la) així com per un defectuós lligat del batall, que percudeix en una ampla zona de la boca.</p> <p>Igualment, el batall pica massa alt, amb perill de trencament de la campana.</p> <p>El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.
Propostes	<p>La campana ha de ser soldada per reomplir el buit produït pel toc del batall en el bronze al llarg dels segles. Aquesta operació ha de ser duta a termini per una empresa especialitzada en soldadura, com LACHENMEYER d'Alemanya.</p> <p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Mitja (5)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 100 Vora 1 Altura del bronze 90 Pes aproximat (en quilos)579 kg
Fonedor	
Any fosa	1312

Descripció	<p>M. BERNAT, E. GONZÁLEZ i J. SERRA no citen aquesta campana més que en una relació genèrica, sense descriure les seues característiques.</p> <p>No obstant això, el text, escrit en dues línies, és quasi impossible de documentar, per la brutícia que cobreix la campana.</p> <p>Les úniques paraules que pareixen identificar-se són " ... METE SCM" que correspondria al conegut text "MENTEM SANCTAM SPONTANEAM HONOREM DEO ET PATRIA LIBERATIONEM".</p> <p>L'expressió es troba en les campanes més antigues utilitzant-se des del segle XIII fins a principis del XVI, i té un significat fosc. Podria traduir-se com DE MANERA PIADOSA, I VOLUNTÀRIAMENT, SONE EN HONOR DE DÉU I PER A ALLIBERAR LA MEVA PÀTRIA. Es diu que durant l'enterrament de Santa Àgata, va aparèixer un jove desconegut, vestit amb robes de seda, que va deixar junt amb la tomba una placa de marbre amb aquesta inscripció, que es mostra junt amb el bust de la santa, en la catedral de Catània. Segons conten el volcà Etna va fer erupció un any després de la mort de la Santa en el 250 i els pobladors de Catània van demanar la seua intervenció aconseguint detenir la lava a les portes de la ciutat. Des de llavors és patrona de Catània i de tota Sicília i de la contornada del volcà i invocada per a prevenir els danys del foc, llamps i volcans. Aquesta protecció podria justificar la "alliberament de la pàtria", que alguns han volgut interpretar, sense cap motiu, com una campana associada als alçaments contra les invasions. S'utilitza com a antífona en les segones vespres de Santa Àgata. VORÀGINE, en la Llegenda Daurada, li dóna una traducció més poètica, referint-se a la santa: "Ànima santa, generosa, honor de Déu i alliberadora de la seua pàtria".</p> <p>Una possible justificació de la popularitat del text es deuria, precisament, a la consideració de Santa Àgata, en molts llocs, com la protectora contra les tempestats, els volcans i altres fenòmens meteorològics devastadors. Aquest paper de protecció en altres llocs es deu a Sant Miquel Arcàngel o a Santa Bàrbara, encara que aquesta pareix una protectora més tardana. En conseqüència la campana, dedicada a Santa Àgata, protegiria, com la Santa, al territori de tot mal, i lloaria Déu.</p>
Fotos	48
Tocs	Campana voltejada i també ventada
Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "MITJA".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana, superant en alguns llocs com les anses els 2 mil·límetres. La brutícia no sols impedeix la documentació de l'epigrafia, pràcticament il·legible, sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància.</p> <p>El desgast degut al batall és notable, augmentat en temps recents per la modificació del sistema de toc, per la utilització més prologada de la campana (degut a l'absència d'esforç que significa tocar-la) així com per un defectuós lligat del batall, que percudeix en una ampla zona de la boca.</p> <p>Igualment, el batall pica massa alt, amb perill de trencament de la campana.</p> <p>El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.

Propostes	<p>La campana ha de ser soldada per reomplir el buit produït pel toc del batall en el bronze al llarg dels segles. Aquesta operació ha de ser duta a termini per una empresa especialitzada en soldadura, com LACHENMEYER d'Alemanya.</p> <p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada. Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Sa Nova, Maria Concepció o En Pizà (6)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 105 Vora 12 Altura del bronze 88 Pes aproximat (en quilos)670 kg
Fonedor	CARDELL I RABASSA, JOAN
Any fosa	1769
Descripció	<p>La campana té les anses decorades amb carasses.</p> <p>Hi ha una inscripció en llatí en la part superior: "TOTA PVL CRA EST MARIA ET MACVLA ORIGI?ALIS ?O? EST I? CE # " que haurien d'haver escrit TOTA PULCHRA ES MARIA ET MACULA ORIGINALIS NON EST IN TE. La frase s'utilitza com a antífona en les segones vespres de la Immaculada Concepció i està presa del Càntic dels Càntics (4, 7): TOTA PULCHRA ES AMICA MEA, ET MACULA NON EST IN TE que es tradueix com "Ets tota bella, estimada meva, en tu no hi ha cap defecte."</p> <p>Baix hi ha quatre imatges: a la part de fora una Immaculada; a la dreta Sant Francesc d'Assís en el Mont Alverna, rebent els estigmes de la Passió de Jesús tot i que el serafí en forma de creu ha estat substituït per una creu. A la part interior hi ha una imatge que sembla baixar del cel, amb unes possibles taules: Déu Pare donant les Taules de la Llei? És difícil de documentar per la brutícia. A l'esquerra hi ha un bisbe que semblaria Sant Nicolau.</p> <p>En el mig peu hi posa en llatí "DIE I5 AVGVSTI I769" és a dir DIA 15 D'AGOST DE 1769a la part de fora i el nom del fonedor "IOA??ES CARDEL ME FECIT" és a dir JOAN CARDELL EM VA FER a la part de dins. La data es justifica per la festa de l'Assumpció de la Mare de Déu, tot i que habitualment sols s'escriu l'any, ja que les dates de fosa, d'extracció de la campana i posterior benedicció estan subjectes a múltiples variables.</p>
Fotos	61
Tocs	Campana voltejada i també ventada. L'electromall sembla fora d'ús.

Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "NOVA".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana. La brutícia no sols dificulta la documentació de l'epigrafia sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància. El batall, massa llarg, pica en la part alta de la bola, amb perill de trencament de la campana. Sols resta un dels cables de seguretat, tot solt, que marca la campana, deformant el so, i no aportant cap protecció.</p> <p>Hi ha un mall extern antic, que permetia tocar la campana, i també ventar-la, sense descordar el batall. El mall està ara connectat a un electromall trifàsic. Com la campana està més alta, el mall pica molt baix, amb perill imminent de trencament de la campana.</p> <p>En (09) la part alta de la campana està molt tacada amb oli, procedent de la campana superior.</p> <p>En l'interior de la campana hi ha un grafit contemporani: "PEPE / 7-6-2004"</p>
Protecció	<p>Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a incloure la campana, la instal·lació i la maça de toc en l'Inventari General de Béns Mobles.</p>
Propostes	<p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana serà dotada d'electromall extern, adequat al mall antic existent, però regulat per picar al punt correcte.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	N'Antònia (7)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 129 Vora 13 Altura del bronze 110 Pes aproximat (en quilos)1243 kg
Fonedor	GENER, RAFEL
Any fosa	1642

Descripció	<p>En la part superior posa "EXVRGE : CHRISTE : ADIVVANOS : ET : LIBERA : NOS PROPTER : NOMEN : TVVM # " utilitzada entre altres ocasions, en l'Introit de la missa de sexagèsima que es pot traduir com DESPERTEU, CRIST, AJUDEU-NOS I ALLIBEREU-NOS, PEL NOM VOSTRE.</p> <p>És una variant del Salm 44 (43):26 "EXSURGE, DOMINE, ADIUVVA NOS ET REDIME NOS PROPTER MISERICORDIAM TUAM" que té una traducció una mica més poètica: AIXEQUEU-VOS, SENYOR, AJUDEU-NOS I SALVEU-NOS, MOGUT PEL VOSTRE AMOR.</p> <p>Baix hi ha una llarga dedicatòria, en la qual s'omet el nom de l'autor: " # SVM : NATA : EXPENSIS : GVILLERMI : PRESVLIS : EN : POST ## TERSENTVM : TRIGINTA : ANNOS : RENOVATA : RESVRGO ## CAPITULI : LARGVA : QVE : SIMVL : PIETATE : IOANNIS ## ANNO 1642 # " que pensem haurien d'haver escrit "SUM NATA EXPENSIS GUILLERMI PRÆSULIS EN POST TRECENTUM TRIGINTA ANNOS RENOVATA RESURGO CAPITULI LARGUAQUE SIMUL PIETATE JOANNIS" i que proposem traduir com VAIG NÉIXER A CÀRREC DEL PRELAT GUILLEM PERÒ DESPRÉS DE TRES-CENTS TRENTA ANYS TORNE A RESSORGIR RENOVADA A EXPENSES TANT DEL CAPÍTOL COM DE LA PIETAT I GENEROSITAT DE JOAN. Hem de suposar, al menys de moment, que tant Guillem, en 1312, com Joan, en 1642, eren els "presidents", és a dir els bisbes corresponents.</p> <p>Té el mateix any i factura que la campaneta dels quarts, la qual cosa permet assignar l'autor.</p>
Fotos	73
Tocs	Campana voltejada i també ventada. L'electromall sembla fora d'ús.
Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "ANTONIA".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana. La brutícia no sols dificulta la documentació de l'epigrafia sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància. Les anses estan incompletes i reforçades amb tires de ferro.</p> <p>El batall sols conserva un cable de seguretat, que marca la campana, deformant el so, i no aportant cap protecció.</p> <p>Hi ha un mall extern antic, que permetia tocar la campana, i també ventar-la, sense descordar el batall. El mall està ara connectat a un electromall trifàsic. Com la campana està més alta, el mall pica molt baix, amb perill imminent de trencament de la campana.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana, la instal·lació i la maça de toc com Bé Moble d'Interès Cultural.
Propostes	<p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada. En allò que sigui possible cal mantenir les anses reforçades actuals, ja que formen part de la història de la campana.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana serà dotada d'electromall extern, adequat al mall antic existent, però regulat per picar al punt correcte.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>

Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Na Bàrbara (8)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 145 Vora 15 Altura del bronze 119 Pes aproximat (en quilos)1765 kg
Fonedor	MESTRE, MIQUEL
Any fosa	1673
Descripció	<p>La campana té unes anses amb carasses de faccions molt deformades. Igualment porta una complexa inscripció, en llatí. En la part superior diu "CHRISTVS # VINCIT # CHRISTVS # REGNAT # CHRISTVS # IMPERAT # CHRISTVS # AB # OMNI # MALO # ET # TEMPESTATE # NOS # DEFENDAT # AMEN # ET # VERBVM # CARO # FACTVM # EST # # # # "</p> <p>La primera part és habitual en campanes tot i que la inclusió de la paraula ET TEMPESTATE és menys normal. Pot traduir-se com CRIST VENÇ, CRIST REGNA, CRIST IMPERA, CRIST ENS DEFENGUI DE TOT MAL I TEMPESTA. AMÉN. Sembla que aquesta expressió procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII a França, i que posteriorment han format part de l'himne oficial de Ràdio Vaticà en el segle XX. La segona part correspon a l'evangeli de Sant Joan (Jn 1:14) i pot traduir-se com EL VERB ES VA ENCARNAR; tampoc és habitual en campanes.</p> <p>Per baix d'aquest text hi ha diverses imatges: una Crucifixió a la part exterior, i una Mare de Déu a la part interior. Per baix d'aquestes hi ha una creu amb pedestal a la part de fora i una Santa Bàrbara a la part de dins. Baix de la creu posa el nom del fonedor "MICHAEL MESTRE DE PETRA ME FECIT ANNO I673" que pot traduir-se com MIQUEL MESTRE DE PETRA EM VA FER L'ANY 1673. En aquell moment no és habitual posar la població del fonedor, que solien desplaçar-se d'un lloc a altre. Per altra part no es tracta del "mestre" Miquel, ja que MESTRE (o MESTRES) és un cognom de fonedors habitual en els segles XVII i XVIII.</p> <p>Baix de la imatge de Santa Bàrbara posa en llatí "SANCTA BARBARA INTERCEDE PRO NOBIS" que té una fàcil traducció: SANTA BÀRBARA INTERCEDIU PER NOSALTRES.</p>
Fotos	74
Tocs	Campana voltejada i també ventada
Conservació, manteniment	<p>En el jou posa "BARBARA".</p> <p>Una espessa capa de tosca cobreix la campana. La brutícia no sols dificulta la documentació de l'epigrafia sinó que modifica i ofega la sonoritat original, canviant la nota i la ressonància. El desgast degut al batall és notable, augmentat en temps recents per la modificació del sistema de toc, per la utilització més prologada de la campana (degut a l'absència d'esforç que significa tocar-la) així com per un defectuós lligat del batall, que percudeix en una ampla zona de la boca.</p> <p>Igualment, el batall pica massa alt, amb perill de trencament de la campana.</p> <p>El batall porta dos cables de seguretat, absolutament innecessaris en una torre tancada com aquesta. A més, en cas de trencament, la part solta pegaria cops per la campana, amb perill de trencar-la, degut a l'absència de retencions al llarg de la canya.</p>

Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.
Propostes	<p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana serà dotada de motor d'impulsos per ventar-la, fins i tot arribant a parar-la entre toc i toc, sens que arribi a voltejar completament. La campana no serà dotada d'electromall extern.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p> <p>Igualment cal reposar la palanca per ventar manualment, des de la sala inferior, la campana.</p>
Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	N'Aloi (9)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 200 Vora Altura del bronze 136 Pes aproximat (en quilos)4632 kg
Fonedor	ALOMAR, MIQUEL; BONNIN, JOAN BENET
Any fosa	1592

Descripció	<p>La campana té les anses decorades. Degut a les seves mesures extraordinàries (és la campana en moviment més gran de l'Estat), té una llarga inscripció, en grec i llatí (excepte les dues o tres últimes paraules, en català). Diu en la línia superior " + # XPS # VINCIT # XPS # REGNAT # XPS # IN # PERAT # XPS # AP # OMNIMALO # ET # TEMPESTATE # NOS # DEFENDAT # AMEN # IN # NOMINE # PATRIS # ET # FILIO # ET # SPIRITVI # STO # " que haurien d'haver escrit "XPISTO? VINCIT XPISTO? REGNAT XPISTO? IMPERAT XPISTO? AB OMNI MALO NOS DEFENDAT". Com s'ha indicat en la descripció de Na Bàrbara, la inclusió de ET TEMPESTATE no és gens habitual. Pot traduir-se com CRIST VENÇ, CRIST REGNA, CRIST IMPERA, CRIST ENS DEFENGUI DE TOT MAL I TEMPESTA. AMÉN. Sembla que aquesta expressió procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII a França, i que posteriorment han format part de l'himne oficial de Ràdio Vaticà en el segle XX.</p> <p>Tampoc és normal la inclusió de la invocació a la Santíssima Trinitat que haurien d'haver escrit "IN NOMINE PATRIS ET FILII ET SPIRITUS SANCTI" i que pot traduir-se com EN EL NOM DEL PARE I DEL FILL I DE L'ESPERIT SANT.</p> <p>En la línia següent està el principi de l'Evangeli de Joan (Jn 1 1-3) que es talla de sobte, segurament per haver-hi omplert tot l'espai que tenien, afegint, en català, l'any. " + # IN # PRINCIPIO # ERAT # VERBVM # ET # VERBVM # ERAT # APVD # DEVM # ET # DEVS # ERAT # VERBVM # HOC # ERAT # IN # PRINCIPIO # APVD # DEVM # OMNIA # PER # ANY # IS9Z # " Aquesta citació evangèlica no sembla tenir errors, i hauria de seguir, per completar la frase "OMNIA PER IPSUM FACTA SUNT". Es pot traduir com AL PRINCIPI EXISTIA EL QUI ÉS LA PARAULA. LA PARAULA ESTAVA AMB DÉU I LA PARAULA ERA DÉU. ELL ESTAVA AMB DÉU AL PRINCIPI. PER ELL TOT (HA VINGUT A L'EXISTÈNCIA) ANY 1592. La utilització de xifres per posar l'any és encara molt moderna en el moment de la fabricació de la campana, per la qual cosa en compte de posar números, hi utilitzen lletres, de forma semblant. El signe de separació, difícil d'interpretar per la brutícia, sembla ser dues persones agenollades davant una forma menor: podria ser la Nativitat de Jesús.</p>
Fotos	142
Tocs	Campana ventada. No toca cap dels senyals diaris.
Conservació, manteniment	<p>Coberta per una espessa capa de tosca, que no sols impedeix la documentació de l'epigrafia i de les decoracions, sinó que segurament ofega el seu so.</p> <p>El batall ha sigut fixat amb un nou sistema, soldant peces de ferro, i rigiditzant-lo, que no impedeix que la seva percussió sigui molt ampla. Probablement per un batall massa llarg o aflluixat, falta un tros del llavi, que no hauria d'afectar al so.</p> <p>En la part superior interior de la campana hi ha diverses taques d'oli, difícils d'interpretar.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana i la instal·lació com Bé Moble d'Interès Cultural.
Propostes	<p>Cal netejar la campana, per fora i per dins, per recuperar la sonoritat original. En cas de tenir alguna decoració (lletres o motius pintats o altres), aquesta ha de ser consolidada i conservada.</p> <p>Cal restaurar el jou original de la campana, conservat en la sala intermèdia del campanar, mantenint totes les peces originals que sigui possible, i substituint sols les necessàries per seguretat, tot i guardant la forma d'allò substituït.</p> <p>La campana no serà dotada de cap motor per ventar-la, i serà dotada d'un mecanisme que arrossegui del batall, preferentment per mitjà hidràulic, per als senyals diaris.</p> <p>Cal reposar, en allò que sigui possible, el batall original, mantenint les fixacions antigues, per preservar la sonoritat d'origen.</p>

Autors de la documentació	MARTÍNEZ ROIG, Eliseo
Data	27-08-2022

Nom	Campaneta de quarts (0)
Localització	Sala intermèdia de la torre
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 33 Vora 4 Altura del bronze 28 Pes aproximat (en quilos)21 kg
Fonedor	GENER, RAFEL
Any fosa	1642
Descripció	<p>La campana porta una breu inscripció en llatí: "GLORIA IN ALTISSIMIS DEO ET IN TERRA PAX # " que segons algunes versions de la Vulgata és el càntic dels àngels en Betlem (Lc 2, 14). La nova Vulgata diu "... ET SUPER TERRAM...", però en tot cas es tradueix com GLÒRIA A DÉU EN LES ALTURES I EN LA TERRA PAU. El text s'acaba, per la manca d'espai, i està escrit tot seguit, sense separacions, probablement per les petites dimensions de la campana.</p> <p>En el mig posa l'any, en xifres "I642" i baix una cartel·la amb el nom de l'autor "RAFEL GENER". Justament per tenir la mateixa data i semblants decoracions que N'Antònia, permet atribuir-lo a aquella (que no està signada).</p>
Fotos	31
Tocs	No utilitzada.
Conservació, manteniment	<p>Capa de tosca interior, que segurament desfigura la seva sonoritat.</p> <p>Desgast en el peu (06) per mall exterior.</p> <p>Dipositada en terra en la sala intermèdia del campanar.</p> <p>Habitada per una colònia d'aranyes.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar la campana com Bé Moble d'Interès Cultural.
Propostes	<p>La campana podria utilitzar-se per a tocar els quarts del rellotge en el campanar, no obstant les seves petites dimensions (que produiria un soroll poc estrident, i per tant acceptable).</p> <p>Igualment podria exposar-se en les sales de la Seu obertes al públic.</p> <p>En tot cas ha de romandre en un lloc de millor conservació i protecció de tan important peça.</p> <p>La campana hauria de ser netejada, per dintre i per fora, en el cas que fos sonada, mentre que per a exposar-la (sense tocar-la) semblaria suficient una neteja a fons.</p>
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	13-09-2007

Información completa: [Catedral de Mallorca - \(ILLES BALEARS\)](#)

PDF (25-05-2026)